Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0421U102475

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-05-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Борщ Світлана Миколаївна

2. Borshch Svitlana M.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 10.01.01

Назва наукової спеціальності: Українська література

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 11-05-2021

Спеціальність за освітою: філологія

Місце роботи здобувача: Інститут літератури імені Т. Г. Шевченка Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417265

Місцезнаходження: вул. Михайла Грушевського, буд. 4, м. Київ, 01001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.178.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут літератури імені Т. Г. Шевченка Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417265

Місцезнаходження: вул. Михайла Грушевського, буд. 4, м. Київ, 01001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут літератури імені Т. Г. Шевченка Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417265

Місцезнаходження: вул. Михайла Грушевського, буд. 4, м. Київ, 01001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 17.09.91

Тема дисертації:

1. Дискурс української середньовічної літератури в науковій спадщині Івана Франка

2. Discourse of Ukrainian medievel literature in the scholarly heritage of Ivan Franko

Реферат/анотація:

1. Дослідження присвячене комплексному аналізові наукової спадщини І. Франка, зокрема працям, у яких висвітлюються основні питання української середньовічної літератури. У роботі з'ясовано зміст поняття «дискурс» як процесу формування наукової дисципліни «Історія української літератури», зафіксованого у відповідних текстах зі спадщини І. Франка (отже, пов'язаного з історико-культурним контекстом) на прикладі періоду, який сучасні медієвісти називають раннім і зрілим українським Середньовіччям. Проаналізовано франкознавчі праці XX–XXI ст., вивчено наукові медієвістичні тексти І. Франка та інших науковців, наведено порівняння із сучасними дослідженнями. Встановлено, що дискурс української середньовічної літератури в науковій спадщині вченого формують такі висловлювання-функції: тяглість і неперервність української національної літератури; тісний зв'язок писемних та усних пам'яток; «двоїстість» літературної мови (співіснування одночасно церковнослов'янської та народної мови); неможливість установити точне

авторство й дату написання / компонування / перекладу середньовічного твору (для більшості текстів визначення часу їх написання й авторства залишається на рівні гіпотез); «напіворигінальні» тексти раннього і зрілого українського Середньовіччя; «легендовий стиль» давніх пам'яток; традиційність, шаблоновість, імперсональність києворуської літератури.

2. The present thesis is the first systematic study of Ivan Franko's scholarly heritage in the field of medieval Ukrainian literature. It takes into account the relevant works by I. Franko, as well as the works of the 19th-century scholars and recent studies. The author clarifies the definition of the "discourse", applied to the "History of Ukrainian literature" of the Ukrainian Early and High Middle Ages period, as a process of shaping the scholarly discipline. The analysis embraces the research works by O. Biletskyi, T. Hundorova, D. Kozii, L. Makhnovets, Y. Melnyk, O. Moroz, V. Mykytas, V. Sulyma, B. Tykholoz, M. Vozniak, O. Zabuzhko, and others concerning I. Franko's conceptions of Ukrainian national literature, his communication with medievalists, and parallels between his scholarly and literary works. I. Franko's concept of the literature of the Ukrainian Early and High Middle Ages does not have a strict division into translated and original texts. He often uses the term "semi-original literature"; usually it concerns such collections as Izbornyk Sviatoslava 1073, Izbornyk 1076, Izmarahd, Proloh, etc. As regards the translated novels, he considers them as secular fiction and emphasizes the oriental features of these works. The researcher points out the fact that Kyiv-Rus translators did not strictly follow the original text and paid a lot of attention to parables. The discussion about the probable Buddhist origin of the Tale of Barlaam and Joasaph in the late 19th century was an important point of Franko's scholarly interest. He traced the influence of this scholarly discourse on religious practice. Having taken into account the scholars' statements, the Catholic Church removed the names of St. Barlaam and St. Joasaph from the Roman Martyrology. I. Franko emphasized the need of publishing all the apocryphal texts, as it would provide researchers with material for comparative analysis, making possible the identification of typological coincidences, direct borrowings, or "free imagination of the author". It might also help to clarify the origin of some apocrypha and their subsequent impact on Ukrainian literature. For example, Pseudo-Clementine's analysis reveals the origin of many texts, motifs, and plots, including Zhytiie Dionisiia Areopahita, popular in Ukraine Zhytiie Yevstakhiia Plakydy, and the legends of Evladii and Kerasiia, etc. I. Franko used the concept of the "legendary style" of medieval literature in the texts about pope Clement I, St. Kyryl, and St. Mephodii, proving the biased historicity in some ancient works. He contributed a lot to the interpretation of Slovo o polku Ihorevim, Slovo o Lazarevim voskresinni, Paleia Tlumachna, Zhytiie Feodosiia Pecherskoho, Kyiivskii litopys, and some other records. The discourse of Ukrainian medieval literature in the scholarly heritage of I. Franko is formed by the following functional statements: continuity of national literature; the close connection between written and verbal texts; "duality" of the literary language (coexistence of Church Slavonic and native languages); the impossibility of establishing the authorship and exact date of writing / compiling / translating the medieval texts (for most of them, these data remain hypothetical); "semi-original" texts of the Ukrainian Early and High Middle Ages; "legendary style" of medieval texts; traditional, stereotypical, impersonal Kyiv-Rus literature.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пелешенко Юрій Володимирович

2. Peleshenko Yurii V.

Кваліфікація: д.філол.н., 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Новик Ольга Петрівна

2. Novyk Olga Petrivna

Кваліфікація: д.філол.н., 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Максимчук Ольга Василівна

2. Maksymchuk Olha Vasylivna

Кваліфікація: к. філол. н., 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради ЖУЛИНСЬКИЙ Микола Григорович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні ЖУЛИНСЬКИЙ Микола Григорович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.